

การปลูกพืชแซมยาง

พืชแซมยาง หมายถึงพืชที่ปลูกระหว่างแถวยางในขณะที่ต้นยางมีอายุไม่เกิน 3 ปี ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด สับปะรด ถั่วต่าง ๆ ฯลฯ

การปลูกพืชแซมยาง

การปลูกพืชแซมยางเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เจ้าของสวนในขณะที่ยางยังไม่ให้ผลผลิต ทำให้เจ้าของสวนได้มีเวลาในการดูแลสวนอย่างมากและบ่อยครั้งขึ้น เป็นการเสริมรายได้ช่วง 3 ปีแรก ซึ่งสามารถปลูกพืชล้มลุกและพืชอายุสั้นได้หลายชนิด โดยต้องพิจารณาถึงตลาด แรงงาน เงินทุน ขนาดพื้นที่ และ การคมนาคม การปลูกพืชแซมยางจะได้ประมาณ 3 ปีเท่านั้น เพราะหลังจากนั้นต้นยางจะมีร่มเงามากปกคลุมพืชแซม ทำให้พืชแซมไม่ให้ผลผลิตหรือให้ผลผลิตไม่คุ้มค่า

หลักในการพิจารณาปลูกพืชแซมยาง

การจะเลือกปลูกพืชแซมยางชนิดใดนั้น ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพในแต่ละท้องถิ่น(สภาพดินและภูมิอากาศ) และต้องเป็นพืชที่ตลาดมีความต้องการสูง เพื่อให้ได้ราคาดี

- ควรปลูกพืชล้มลุก อายุสั้นที่ตลาดมีความต้องการ
- ไม่ควรปลูกหลังจากต้นยางอายุ 3 ปี

- การปลูกพืชแซม ควรปลูกห่างจากแถวยางไม่ต่ำกว่า 1 เมตร
- ไม่ควรปลูกพืชแซมยางในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ควรมีการใส่ปุ๋ยให้กับพืชแซมด้วย
- การปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เป็นพืชแซมยาง ควรปลูกสลับกับพืชตระกูลถั่ว
- ควรใช้แรงงานในครอบครัว
- พืชแซมที่ไม่แนะนำให้ปลูก คือมันสำปะหลัง และละหุ่ง
- หลังจากปลูกพืชแซมยาง ให้ปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่วแทนทันที

พืชแซมยางควรปลูก

ต้องเป็นพืชอายุสั้น เช่น ข้าวไร่ ข้าวโพดหวาน, ถั่วลิสง, ถั่วเขียว และพืชสวนครัว, ยาสูบ แตงโม ถั่วต่างๆ ฯลฯ แต่ทั้งนี้พืชที่มีอายุมากกว่า 1 ปี บางชนิดก็สามารถปลูกได้ เช่น สับปะรด ถั่วลิสง มะละกอ เป็นต้น

ส่วนพืชแซมยาง ที่ไม่ควรปลูก

คือ ปอ อ้อย และละหุ่ง เพราะพืชเหล่านี้จะดูดธาตุอาหารในดินไปใช้มาก ทำให้ยางได้รับธาตุอาหารน้อยลง

การรักษาระยะห่างจากต้นยาง

เมื่อลงมือปลูกก็ต้องรู้จักรักษาระยะห่างจากต้นยางเพื่อให้พืชแซมแย่งธาตุอาหารหรือคลุมต้นยางจนชะงักการเจริญเติบโต โดยยึดหลักกว้าง ๆ เช่น การปลูกพืชแซมควรปลูกให้ห่างจากแถวยางไม่น้อยกว่า 1 เมตร ยกเว้นมันสำปะหลัง ต้องปลูกให้ห่างจากแถวยาง 2 เมตร

ถ้าพืชแซมที่ปลูกเป็นพืชอายุสั้นและความสูงน้อยกว่าต้นยางพารา ให้ปลูกได้เต็มพื้นที่ ยกเว้นรอบโคนต้นยางพาราในรัศมี 1 เมตร แต่ถ้าเป็นพืชแซมที่สูงกว่าต้นยาง ก็จะต้องจัดการไม่ให้พืชแซมนั้นบังแสงแดดซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง สำหรับ พืชแซมชนิดต่าง ๆ ควรการปฏิบัติเป็นดังนี้

- สับปะรด ข้าวโพดหวาน ถั่วลิสง ถั่วเขียว และพืชผักควรปลูกห่างแถวยางประมาณ 1 เมตร
- หนักรูขี้ ปลูกห่างแถวยางประมาณ 1.5 เมตร (ไม่แนะนำให้ปลูกหนักรูขี้หรืออาหารสัตว์ชนิดอื่น เพราะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของยาง)
- ถั่วลิสงและมะละกอปลูกแถวเดียวกึ่งกลางระหว่างแถวยางและสามารถปลูกพืชอายุสั้นในระบบผสมผสานได้อีกหลายชนิด เช่น ข้าวไร่ และถั่วลิสง เป็นต้น
- ควรปลูกพืชล้มลุกอายุสั้นต่าง ๆ ในระบบหมุนเวียน

- ถ้าต้องการปลูกมันสำปะหลังควรปลูกในปีที่ 2 หรือปีที่ 3 ปลูกให้ห่างจากแถวยางด้านละ 2 เมตร ไถเดี่ยวตัดรากมันสำปะหลัง ป้องกันระบบรากเข้ามาอยู่ในแถวของยางพารา ควรนำเศษซากของพืชแซมทิ้งไว้ในที่เดิม หรือนำไปคลุมโคนต้นยางโดยให้ห่างจากโคนต้นยางเล็กน้อย

- ควรปฏิบัติและบำรุงรักษาพืชแซมยางตามชนิดของพืชนั้น ๆ

- ไม่แนะนำให้ปลูกอ้อย ละหุ่ง เป็นพืชแซม เพราะจะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง

การบำรุงดูแลพืชแซม

ต้องบำรุงดูแลให้ปุ๋ยพืชแซมตามหลักการหรือคำแนะนำของพืชแซมนั้น ๆ

เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตจากพืชแซมแล้ว ควรทิ้งเศษซากพืชแซมไว้ในที่เดิมหรือนำไปคลุมโคนต้นยาง (ให้ห่างจากโคนเล็กน้อย) เมื่อเลิกปลูกพืชแซมแล้ว ควรปลูกพืชคลุมดินทันที

ดังนั้นการปลูกพืชแซมจึงเป็นการเสริมรายได้เจ้าของสวนยาง ในช่วงระยะ 1-3 ปี หลังปลูกยาง เจ้าของสวนไม่สามารถหารายได้จากสวนยาง แต่สามารถหารายได้เสริมด้วย การปลูกพืชแซมยาง ส่วนสวนยางที่ต้นยางให้ผลผลิตแล้ว สามารถปลูกพืชร่วมยางที่เจริญเติบโตในที่ร่มเงาเพื่อเพิ่มรายได้เช่นเดียวกัน

